

Uloga javno-privatnog dijaloga u oblasti zaštite životne sredine

Odgovor na klimatske promene nije više samo na državnim institucijama. Zaustavljanje i preokretanje posledica klimatskih promena zahteva hitan, sveobuhvatan, tekući i dobro-upravljan javno-privatni dijalog.

Učesnici dijaloga:

- Javne institucije (Vlada, Ministarstva, Jedinice lokalnih samouprava)
- Privatni sektor
- Civilno društvo
- Akademske zajednice

Šta je javno-privatni dijalog?

- **Dvosmerna komunikacija između privatnog, civilnog i javnog sektora**

Teme dijaloga: Poslovi od javnog interesa, najčešće u vezi sa sadržinom propisa i načinom njihove primene

Struktura dijaloga:

- Dijalog može biti formalan ili neformalan, široko postavljen ili fokusiran na specifične teme
- Omogućiti strukturu koja konzenzus pretvara u posvećenost i akciju

Primeri javno-privatnog dijaloga:

Javne rasprave o predlozima propisa, javna slušanja u Skupštini, učešće predstavnika građana i privrede u radu javnih organa i tela, obaveštavanje javnosti o reformama koje se razmatraju ili su sprovedene, dostavljanje komentara, primedaba i mišljenja državnim organima, istraživanja stavova građana i privrede o javnim politikama i primeni propisa, razmena mišljenja na okruglim stolovima i konferencijama i dr.

- Javno-privatni dijalog je koristan u sve četiri faze reforme:

Procena i saglasnost oko problema

Dizajniranje regulativnih rešenja

Implementacija reformi

Monitoring i evaluacija uticaja reforme

Javno-privatni dijalog je poželjan na svim nivoima donošenja odluka:

- Javno-privatni dijalog omogućava da se lokalna pitanja i rešenja identifikuju i preuzmu decentrilizovane odluke.
- Dok se na nacionalnom nivou kreiraju fundamentalne reforme koje zahtevaju viši nivo dijaloga i duže traju, javno-privatni dijalog na lokalnu kreira brzo primenljive praktične reforme.
- Za razliku od donošenja nacionalnih odluka gde je efektivno učešće malih i srednjih preduzeća manje prisutno, na lokalnu je glas MSP jači i njihovo uključivanje u dijalog obezbeđeno.
- Lokalni dijalog može doprineti efektivnoj implementaciji nacionalnih politika.

Prednosti

- Iskustva i znanja privatnog sektora u vezi sa primenom propisa u Srbiji, dobrim praksama i zakonskim rešenjima koja postoje u razvijenijim zemljama
- Rano uključivanje privrede i privrednih udruženja u proces izrade zakona osigurava njihovu kasniju primenljivost u praksi
- Doprinosi legitimitetu, transparentnosti i predvidivosti procesa donošenja zakonodavnih odluka
- Izgradnja atmosfere međusobnog poverenja i razumevanja između javnih i privatnih sektora, poboljšanje društvene kohezije i civilnog društva.

Izazovi

- Loše koordiniran JPD može da pruži nezdrav uticaj nereprezentativnoj grupi stejkholdera, pojača veze između političara i lobista i obezbedi prikaz legitimnosti za lošu politiku.
- Jednostavnije je uspostaviti dijalog sa predstavnicima malog broja velikih organizacija nego sa velikim brojem malih organizacija- dovodi do toga da interesi malih i srednjih preduzeća budu nedovoljno zastupljeni u javno-privatnom dijalogu.

Važno: Poslovne asocijacije koje istinski govore za mala i srednja preduzeća treba da osiguraju da se njihov glas čuje u dijalogu.

- Posreduje i omogućava stručni dijalog između ključnih aktera u društvu
- Stvara prostor za otvorenu debatu i usaglašavanje stavova predstavnika državnih institucija, lokalnih samouprava, privrede i građanskog društva radi nalaženja primenljivih i održivih rešenja
- Povezuje sve delove društva u prepoznavanju zajedničkih problema i prepreka ekonomskom razvoju, predlaganju praktičnih rešenja i pružanju podrške državi u sprovođenju reformi

Trostrana struktura NALED-a

- Savezi predstavljaju programske platforme koje okupljaju članove NALED-a sa ciljem unapređenja propisa i ambijenta u određenoj oblasti ili grani privrede.
- Savezi su zaduženi za formulisanje politika NALED-a u izabranoj regulatornoj oblasti, definisanje prioriteta i konkretnih inicijativa ka Vladi i Parlamentu.
- Savezi su prepoznatljivi po svojim članovima, koji svoje stručne kapacitete, resurse i ugled stavljaju u funkciju ostvarenja zajedničkih ciljeva uz uvažavanje opštih interesa društva.
- Do sada su u okviru NALED-a formirana šest saveza: Savez za fer konkurenciju, Savez za e-upravu, Savez za zdravlje, Savez za hranu i poljoprivredu, Savez za imovinu i urbanizam i Savez za zaštitu životne sredine.

Osnovan u decembru 2019. godine

Okuplja 40 članova (kompanije, lokalne samouprave i organizacije civilnog društva)

Ciljevi Saveza:

- ❖ harmonizacija politika i propisa u oblasti životne sredine;
- ❖ bolje definisanje naknada za zaštitu životne sredine;
- ❖ poboljšanje okvirnih uslova za sakupljanje i reciklažu svih tokova otpada, podsticanje cirkularne ekonomije;
- ❖ digitalizacija tj. uvođenje e-uprave u procesne procedure u oblasti životne sredine;
- ❖ zajedničko razvijanje i implementacija projekata

Trenutno su nominovane 2 teme koje se obrađuju u okviru radnih grupa:

1. Radna grupa za unapređenje sistema naknada u oblasti zaštite životne sredine

Učesnici: kompanije i jedinice lokalnih samouprava članice Saveza za zaštitu životne sredine

Aktivnosti:

- Izrada analize sistema sa predlozima za unapređenje
- Radni sastanci sa Ministarstvom Zaštite Životne Sredine i Agencijom za zaštitu životne sredine

Ciljevi:

- Omogućiti kompanijama transparentniji sistem naplate naknada zasnovan na stepenu zagađenja
- Omogućiti lokalnim samoupravama da lako izračunaju visinu naknada i naplate svoje prihode

2. Radna grupa za otpad: Izmena Zakona o ambalaži i ambalažnom otpadu

Učesnici: kompanije učesnici sistema upravljanja ambalažnim otpadom

Aktivnosti:

- Angažovanje međunarodnih eksperata za izradu studija o primeni produžene odgovornosti proizvođača i depozitnog sistema
- Usklađivanje rada podgrupe sa aktivnostima Ministarstva zaštite životne sredine

Ciljevi:

- Pružiti konstruktivna rešenja za unapređenje sistema upravljanja ambalažnim otpadom koja su zasnovana na analizama i istraživanjima

U toku je realizacija tri projekta javno-privatnog partnerstva u saradnji sa GIZ-om i kompanijama partnerima sa ciljem unapređenja sistema upravljanja otpadom u Srbiji i u regionu:

1. Odgovorno upravljanje otpadom od hrane
2. Povećanje stope reciklaže za baterije i sijalice
3. Upravljanje staklenom ambalažom na Zapadnom Balkanu

Koncept projekata:

- Harmonizacija politika i propisa u oblasti upravljanja otpadom
- Pilotiranje sistema prikupljanja otpada (postavljanje infrastrukture: kontejneri, posude za otpad i sl.)
- Kampanja za podizanje svesti o odgovornom upravljanju otpadom

1. Odgovorno upravljanje otpadom od hrane

U saradnji sa GIZ-om i kompanijom Esotron

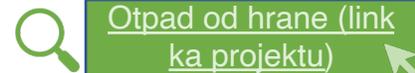
Trajanje projekta: 1. decembar 2018 – 30. jun 2021.

Cilj projekta:

Poboljšanje okvirnih uslova za sakupljanje i reciklažu otpada od hrane

Aktivnosti projekta su podeljene u četiri radna paketa:

1. Harmonizacija politika i propisa u oblasti upravljanja otpadom od hrane
2. Kampanja za podizanje svesti o odgovornom upravljanju otpadom od hrane
3. Podizanje svesti i edukacija republičkih i lokalnih inspekcija o upravljanju otpadom od hrane
4. Pilotiranje sistema prikupljanja otpada od hrane

2. Povećanje stope reciklaže za baterije i sijalice

U saradnji sa GIZ-om i kompanijama Božić i Sinovi i E-reciklaža

Trajanje projekta: 01.02.2020- 30.11.2022.

Cilj projekta:

Unapređenje sistema za recikliranje baterija i sijalica

Aktivnosti projekta su podeljene u četiri radna paketa:

1. Unapređenje regulatornog okvira za reciklažu baterija i sijalica - izrada sižea politike sa preporukama za unapređenje okvirnih uslova i uvođenje podsticaja
2. Uspostavljanje sistema za prikupljanje sijalica i baterija
3. Jačanje svesti o značaju primarne separacije za domaćinstva i edukativne kampanje za osnovne škole

[Baterije i sijalice
\(link ka projektu\)](#)

3. Upravljanje staklenom ambalažom na zapadnom Balkanu

U saradnji sa GIZ-om i kompanijama Sekopak (SRB), Ekopakom (BiH) i Pakomakom (SMK)

Trajanje projekta: 15.02.2020- 15.08.2022.

Cilj projekta:

- Pобољшanje sistema za reciklažu staklene ambalaže u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Severnoj Makedoniji

Projektne aktivnosti:

- 1) Uspostavljanje radne grupe koja se bavi unapređenjem sistema reciklaže stakla
- 2) Priprema konkretnih modela za prikupljanje i reciklažu stakla po tipovima opština
- 3) Nabavka opreme (kanti i kontejnera) za sakupljanje stakla
- 4) Širenje modela za prikupljanje i reciklažu u opštinama koje nisu pilotirane (okrugli stolovi, radionice....)
- 5) Izrada biznis modela za dalji razvoj infrastrukture za reciklažu stakla u regionu

[Staklena ambalaža
\(link ka projektu\)](#)

Projekat: Program cirkularne ekonomije

Projekat sprovodi NALED uz podršku programa GIZ DKTi

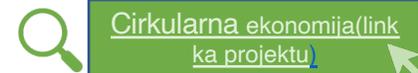
Trajanje projekta: 15. januar 2020-15. maj 2020.

Cilj projekta:

Izrada predloga dela Programa za Cirkularnu ekonomiju

Fokus dela projekta je na sledećim oblastima:

- otpad od hrane
- električni i elektronski otpad
- ambalažni otpad

Projekat: Javno-privatni dijalog za razvoj

Deo projekta: Regulacija sistema otpadnih voda u saradnji sa Ekološkim udruženjem 3e i Mrežom inspektora

Trajanje projekta: 27.11.2018 - 27.11.2021.

Ciljevi projekta:

Unapređenje poslovnog okruženja u Republici Srbiji, kroz podizanje kapaciteta i razvoj veština javnog i privatnog sektora za bolje međusobno razumevanje i komunikacije

Aktivnosti projekta:

Izabrano ukupno šest privrednih udruženja i organizacija civilnog društva među kojima se nalazi i Ekološko udruženje 3e i Mreža inspektora koji će kroz rad na nominovanim temama, u njihovom slučaju na temi regulacija sistema otpadnih voda poboljšati svoje veštine i kapacitete, steći značajna iskustva iz prakse i uspostaviti partnerstva sa predstavnicima javnog sektora i ostalim privatnim organizacijama sa kojima će zajedno raditi na reformi unapređenja poslovnog okruženja.

Jedinica za zaštitu životne sredine NALED-a

Slobodan Krstović

Šef jedinice za zaštitu
životne sredine

s.krstovic@naled.rs

Sanja Knežević Mitrović

Koordinatorica za regulatornu
reformu

s.knezevicmitrovic@naled.rs

Đurđija Petrović

Saradnica za regulatornu
reformu

dj.petrovic@naled.rs

NALED

Makedonska 30, VII sprat, 11000 Beograd, Srbija
t: +381 11 33 73 063, f: +381 11 33 73 061
www.naled.rs

Kontaktirajte nas za više informacija!